

Dacă pe lângă mănăstirea Ploșca din Ardeal a fost o astfel de școală, cum să nu fie fost o astfel de școală lângă mănăstirea din Caransebeș, unde residă episcopul.

În veacul al XVIII la anul 1748, în fericita și de popoare în veci neuitata eră a marelui regente Maria Terezia a existat gimnaziu în Caransebeș. Despre aceasta ne relatează preotul Lazăr Popoviciu, mai înainte diacon și dascăl în satul Iaz. El ne spune, că a venit în țara Bănațului în calitate de dascăl și a învățat gramaticile la școala Caransebeșului.

„Gramaticile“ se numea clasa I. și II. a gimnaziului (clasa a III. se numea „sintactică“ a IV. poetica, a V. retorica, a VI. filosofica, căci un gimnaziu complet odinioară nu avea decât 6 clase). Adecă preotul Lazăr Popoviciu a învățat la un gimnaziu, care a existat în Caransebeș la 1748 și înainte de aceea.

Faptul, că preotul Lazăr Popoviciu, preot dreptmăritor, scrie nota sa cu litere latine și cu ortografia uzitată în cărțile latine de pe atunci, dovedește, că el a învățat latinește.¹

Chiar și nota, în care ne relatează despre învaziunea lăcustelor în anul 1847, notă scrisă în limbă slavă bisericească, a scris-o cu litere latine.

Acest gimnaziu s'a întemeiat prin franciscanii mănăstirii din Caransebeș, căci franciscanul Nicolaus Schroedel cu 6 mănăstiri pe la 1742 întemeiază noviciat și teologie. (După împărțirile Rvs. Domnă Franciscă Demele, paroh romano-catolic în loc, împărțiri făcute pe temelul datelor aflate în cronică parohiei romano-catolice din loc. Afară de notița preotului Lazăr Popoviciu nici unde nu se face amintire de acest gimnaziu, din ce se vede, cât de însemnate sunt astfel de însemnări și nu trebuie să-le trecem cu vederea).

De prezent există în Caransebeș următoarele institute de învățământ și de creștere:

- a) Institutul teologic-diecozan gr. or. român,
- b) Institutul pedagogic-diecezan gr. or. rom.,
- c) Școala civilă de băieți, susținută de stat,
- d) Școala civilă de fetițe, susținută de stat,
- e) Școala elementară gr. or. rom. de băieți și de fetițe,
- f) Școala elementară de stat, de băieți și de fetițe,
- g) O grădină Fröbeliană.

Institutul teologic este institut de grad mai înalt, cu trei cursuri. Pregătirea minimală, ce se cere de la cei-ce doresc să fie primiți în acest institut sunt 6 clase gimnasiale. Se predau următoarele obiecte strict teologice: Arheologia biblică, Isagogia T. V. și N., Exigeza, Istoria bi-

sericească, Teologia fundamentală (Apologetica), Teologia dogmatică, Teologia morală, Teologia pastorală și Liturgica, Retorica bisericească, Dreptul canonic, Catihetica. Se mai propun apoi Pedagogia, Cântarea bisericească, Tipicul cantoral și cel preoțesc. În fine primese clericii instrucție din următoarele studii profane și desțerități: Din Igienă, din Economia rurală, din Muzica vocală și din cea instrumentală. Clericii absolvenți pentru a putea ocupa vre-un post de preot trebuie să se supună unui examen de evaluare înaintea unei comisii consistoriale.

Acest institut deși în forma și organizațiunea sa actuală asemenea institutului pedagogic este creațiunea luminatului episcop Ioan Popasu, totuși este continuarea institutului teologic, care până la despărțirea ierarhică a funcționat în Vârșăț. Institutul din Vârșăț avea două despărțăminte paralele: Despărțământul sârbesc și cel românesc. Înființarea la stăruințele zălosului și inteligentului patriarh Stefan Stratimirovici de Kulpin s'a decretat prin rezoluțiunea Peainaltă din 17 Decembrie 1820. Cursul cu limbă de propunere sârbească s'a deschis în anul 1821, iar cursul românesc s'a deschis la 1822. Cu propunerea disciplinelor teologice au fost însărcinați călugării curții episcopale¹.

(Va urma)

Predică

Pentru Dumineca a IV din Postul mare

„Cred, Doamne, ajută necredinții mele!“
(Mc. 9. 24.)

Dreptmăritorilor Creștini!

Scopul venirii Mântuitorului Hristos pe pământ a fost: mântuirea neamului omenesc de întunecul neștiinții, de păcate și de domnia morții și a iadului. De aceea vedem, că ori de câte ori vindecă pe un bolnav, de boala și neputința trupeză caută mai întâiu să-l tămăduiască de boala sufletului, de noroiul păcatelor arătându-i, că calea, pe care a apucat. îl duce la peire, îl duce în focul Gheenei. Astfel face ceresul doftor al trupurilor și al sufletelor și cu bolnavul din s. evangelia de astăzi: îl scapă de boala lui cumplită numai după ce a vindecat *necredința* părintelui. — Închipuiți-vă, Iubiților Credincioși, în locul nefericitului tată din sânta evanghelie de azi! Câte nu va fi încercat el, ca să-și scape copilul iubit de boala cumplită, de care pătimea. Căci avea *duh mur* și ori unde-l apucă amar îl chinuia, aruncându-l de multe ori chiar și în foc și în apă. Eră îndrăcit bietul copil, sau cum am zice noi astăzi, avea *boala rea*. Sărmanul tată, deși

¹ Așa scrie „mca“-mța, „cara“-țara, „școala“ etc. vezi facsimile amintite.

¹ Vezi Milleker Bódog: A verseczi szerb püspökség multja pag. 22. Di Milleker a luat datele din Dr. E. de Radics: Verfassung der or. orth. serbischen Kirche 196 și 197 II.

i-se rupea inima de mila copilului său, nu mai ştia ce să facă, îşi pierduse toată nădejdea de a-l mai vedea sănătos.

De odată îi luceşte o rază de lumină, o rază de nădejde! — Se lăţise vestea despre Hristos, Mântuitorul! aşteptat cu atâta dor şi foc, care vindecă toată boala şi neputinţa în popor. El îşi ia copilul cu sine şi pleacă să caute pe Isus, care să-i ajute. Pe cale se întâlneşte cu învăţaceii, dar înzădar îi roagă, să-i vindece copilul, aceştia nu pot. Această slăbiciune şi neputinţa a învăţacilor descurajază pe bietul om şi mai tare, iar în poporul, care-l încunjură, produce neîncredere. Îndoială în puterea dumnezeiască a lui Isus. Acesta vede, că toţi, cari-l încunjuran, sunt cuprinşi de *necredinţă*: părintele bolnavului, cărturarii, farizeii, popor, până chiar şi învăţaceii lui. De aceea le zice cu amărăciune: „O, neam necredincios, până când voi fi cu voi, până când vă voi mai suferi pe voi?” Dar ca Domnul milei şi al iubirii de oameni, văzând cumplitele chinuri ale copilului şi durerea nefericitului tată, care-l roagă să le ajute, *de cumva poate*, — îl asigură pe acest din urmă, că „*toate sunt cu putinţă celui-ce crede.*” Vedem deci, că mai înainte de a vindeca pe cel îndrăcit, Isus caută să vindece pe tată de boala cea mai rea, de *necredinţă*, arătându-i că numai atunci îi va putea tămădui copilul, dacă el, tatăl, va avea credinţă tare. Nefericitul tată recunoaşte, că credinţa lui nu-i destul de tare şi strigă cu lacrimi: „Cred Doamne” — dar roagă totodată pe Hristos să-l întărească în credinţă prin cuvintele: „ajută necredinţii mele”. Şi Mântuitorul, care vindecase acum pe părinte de boala necredinţii, scapă şi pe copil de chinurile Satanei iarăş numai cu cuvântul: „Duh mut şi surd, *eu* îţi poruncesc, să ieşi dintrânsul şi de acum să nu mai intri în el!”

Vedem deci, Iubiţilor Creştini, că Hristos a cerut *credinţă* dela tatăl îndrăcitului din s. Evanghelie de astăzi, pentru ca să-i tămăduiască copilul; căci el zice: „Toate sunt cu putinţă *celui ce crede!*” — Această împrejurare mă îndeamnă şi pe mine, să vă vorbesc *despre credinţă* în această zi sfântă.

Iar Tu, atotputernice Părinte, trimite-mi darul preasfântului tău Duh şi varsă astăzi lumina cunoştinţii în mintea mea, ca să pricep eu mai întâiu! Dă puterea cuvântului pe buzele mele, ca să arăt şi altora mărimea minunilor tale, ce ai arătat prin credinţă! Învaţă limba mea să vestească: *cât de trebuincioasă e credinţa pentru om şi care este puterea ei!*

I

Iubiţilor Creştini! Dacă facem o scurtă reprivire asupra istoriei omenirii până în cele mai îndepărtate veacuri, vedem, că toţi oamenii din toate timpurile şi locurile au avut credinţă. „Veţi afla, zice un scriitor vestit (Plutarh), popoare fără zidiri, fără locuri pentru exerciţii gimnastice, fără legi şi fără scrisoare; dar un popor fără de Dumnezeu, fără credinţă... n'a existat nici odată”. Căci nu a fost, nici va fi un popor,

— fie el ori cât de crud şi sălbatic — la care să nu se afle credinţa în Dumnezeu.

Credinţa, Iubiţii mei, este nedespărţită de om, ori cum ar fi el, ori unde s'ar afla, şi ori care ar fi vârsta, starea lui materială şi ori cum ar stă el în ale învăţaturii. Şi dacă toţi oamenii din toate veacurile şi locurile au avut credinţă, — chiar şi numai faptul acesta în sine e o dovadă mare, că credinţa e un tovarăş nedespărţit al omului, e o cerinţă de căpetenie pentru mântuirea lui. Credinţa e o trebuinţă neapărată pentru tot omul, ce vine în lume, pentru-că — după mărturia apostolului Pavel — „fără de credinţă nu este cu putinţă a plăcea lui Dumnezeu” (Evrei 11, 6), şi prin urmare ori ce fapte am face noi, lipsiţi fiind de arma biruitoare a credinţii, nimic nu am făcut pentru mântuirea sufletelor noastre şi nu putem plăcea Părintelui nostru celui ceresc.

Sfânta noastră maică biserică ne arată în mod neîndoelnic, că credinţa e de lipsă pe de o parte spre a fi auziţi de Dumnezeu în rugăciunile noastre, iar de altă parte spre a ne putea însuşi mântuirea câştigată de cerescul nostru răscumpărător.

Hristos, dascălul model, Dumnezeu cel prea adevărat zice învăţacilor săi, că toate câte vor cere prin rugăciune, *crezând*, le vor primi (Mt. 21, 22). — Prin urmare, ca Dumnezeu să asculte rugăciunea noastră, trebuie să avem credinţă tare, fără credinţă Dumnezeu nu va lua ruga în samă, ori cât de ferbinte ar fi ea. Tot aşa ne mai zice Mântuitorul, că unde sunt adunaţi doi sau trei întru numele lui, deci cu credinţă tare în el, acolo şi el va fi în mijlocul lor şi le va asculta rugăciunea rostită cu căldură şi izvorită din inimă curată (Mt. 18, 19). „Toate câte cereţi în rugăciune, *credeţi, că veţi primi*, şi se vor face vouă!” (Mc. 11, 24).

Dar, dacă fără credinţă nu ni-se ascultă nici rugăciunile noastre, cum să ne închipuim o iertare a păcatelor fără de dânsa, care iertare e neapărat de lipsă, pentru ca să ne putem mântui? Căci dacă e adevărat, că prin credinţă trăim, ne mângăiem, suntem răbdători ş. a. — iar aceasta aşa trebuie să fie, căci ni-o spune s. ap. Pavel în mai multe rânduri (Rom 1, 17, 1, 12. I. Tim. 4, 10), — apoi şi lupta cea bună creştinească tot numai sub pavăza cea nebiruită a credinţii trebuie s'o purtăm, ca să putem stânga săgeţile înveninate ale văzuţilor şi nevăzuţilor vrăjmaşi şi să putem lua coiful mântuirii. Şi cum vom putea noi nădăjdui acest coif al mântuirii, dacă nu avem credinţă, — ştiut fiind, că numai „celce crede se va mântui, iar cel-ce nu va crede osândi-se-va” (Mc. 16, 16).

Vedem aşadară, Dreptmăritorilor Creştini, că credinţa e neapărat de lipsă pentru ori care creştin adevărat! Ea este cetatea cea mai sigură, între a cărei ziduri suntem scutiţi de toate bătăliile lui Veliar. Ea să ne fie deci pâinea noastră cea de toate zilele, ca să ne fie izvorul de apă vie, din care bând să nu mai însătam, ca să nu fim siliţi a merge la izvorul păcatelor şi al fărădelegilor!

Ne vom întrebă însă, *ce* trebuie să credem, ca să ne mântuim?

Iată ce: Să credem tot ce maica noastră ocrotitoare, biserică ortodoxă, ne pune înainte spre a crede! Astfel făcând, am împlinit cerința de căpetenie pentru mântuirea noastră, care împlinire arătând-o și dovedind-o prin roadele credinții: prin exemple și fapte bune, în oricare moment putem exclamă cu s. ap. Pavel: „Lupta cea bună am luptat, cursul mi-l-am săvârșit, *credința am păzit*; de acum îmi este păstrată cununa dreptății, care mi-o va da Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea“ (II Tim. 4, 7—8).

II

Și acum, Iubiților Creștini, să vă vorbesc ceva și despre puterea cea mare și nedescrisă a credinții!

În valea aceasta a plângerii vedem o luptă groznică și nesfârșită între adevăr și minciună, între bine și rău, fie însă această luptă ori cât de crâncenă, fie dușmanul binelui și al adevărului ori cât de aprig și de tare, — în fața puterii credinții el trebuie să-și plece capul, să se dea învins. Căci în această luptă pe viață și moarte, cel condus de făclia luminătoare a credinții, nici odată nu poate suferi înfrângere. ci încălzindu-se și duplicându-și puterile sale prin razele puternice și de vieață dătătoare ale acestui foc sânt — nu va șovăi nici la dreapta, nici la stânga, nici se va potigni, — ci cu fruntea ridicată și senină va da pept cu toți văzuții și nevăzuții vrăjmași și nici porțile iadului nu-l vor birui.

Puterea cea mare a credinții ni-o arată Mântuitorul însuși în s. evanghelie de astăzi, când zice către părintele celui îndrăcit: „De poți crede, *toate sunt cu putință celui ce crede*“. — Dar mai avem și alte, nenumerate exemple în s. Scriptură, cari ne arată această putere mare și roadele ei. Vă aduceți aminte de femeia aceea, care 18 ani pătămise de curgerea sângelui și-și cheltui-se toată averea sa pe la medici, fără ca să se poată vindeca. Având însă credință tare, prin o singură atingere de poala hainei Mântuitorului se tămăducește. Și ce-i zice Isus, când se apropie aceasta de el tremurând, ca să-i mărturisească cuteranța? „*Îndrăznește, fică, credința ta te-a mântuit!*“

Da, Dragii Mei, credința e balsamul acela, care e în stare a ne vindeca și pe noi de toate neputințele trupesti și sufletești. Ea și numai ea a putut și poate face din întristare și suspin, din dureri și suferințe mijlocul cel mai sigur pentru câștigarea vieții și fericirii vecinice. Ea și numai ea e în stare a face minuni! Gândiți-vă numai la sutașul păgân din s. evanghelie, carele roagă pe Hristos, să-i vindece sluga lui bolnavă! Cât de tare trebuie să fie fost credința acestui om, carele nici nu cheamă pe Isus la casa sa, ci-l roagă să zică numai un cuvânt și se va tămădui sluga lui! „Fie ție *după credința ta*“ — îi zice lui cerescul doftor și într'acel ceas s'a vindecat sluga lui. (Mt. 8, 5—13).

S. Ap. Pavel încă arată puterea credinții. El zice în una din epistoalele sale (Evrei 11, 33, 34), că strămoșii „prin credință au biruit împărății, au lucrat dreptate, au câștigat făgăduințele, au astupit gurile leilor, au stâns puterea focului, au scăpat de ascuțitul sabiei, s'au făcut tari în războaie, au întors taberile vrăjmașilor în fugă“. În mod și mai invederat, ne arată însuși Isus Hristos puterea nebiruită a credinții în cuvintele rostite către învățăceii săi: „De veți avea credință cât un grăunte de muștar și veți zice muntei acestuia: Mută-te de aici acolo — se va mută și nimic nu vă va fi cu neputință!“ (Mt. 17, 20). — Ne trebuie dovadă mai tare și mai neclătită despre puterea credinții, decât aceste cuvinte ale Mesiei? Drept aceea zice Isus; „*Credeți și vă veți mântui!*“

Iată dar, Iubiților Creștini, cât de mare și nebiruită este puterea credinții și cât de mare lipsă avem noi de ea în tot minutul! Dar îndoit de mare e lipsa de credință tare și neclătită acum, în aceste zile sante ale postului, când trebuie să ne înfrânăm toate poftetele, toate aplicările rele, când trebuie să învingem toate ispitele diavolului, care umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită. Și după toate cele spuse, atârnă numai dela noi, ca să și urmăim pildelor amintite de mine astăzi și îndemnurilor marelui nostru Învățător și apostolilor săi. Voești, Iubite Creștine, să fi fericit în această viață ticăloasă? Trăește creștinește! Și când valurile acestei vieți se turbură de viforul ispitelor, când barca vieții e aruncată de furtună, când prăpastia și-a deschis gâtului să te înghită, — scurt zis, când primejdia e mare: *atunci crede în Domnul Isus și te vei mântui tu și casa ta!* Atunci cele din lăuntru ale tale se liniștesc și cu aceasta liniște învingi turbarea elementelor naturii, pentru că desnădăjduirea nu se poate încuibă în inima ta, când, acolo domnește credința; frica nu are loc acolo, dacă ești incredințat, că brațele atotputernicului Dumnezeu te pot scoate și din cea mai mare primejdie. Atunci putem zice cu apostolul Ioan, că credința noastră a învins lumea (Io. 5, 4).

Nu stă așa lucrul cu *necredincioșii!* Un om, care în primejdie își perde cumpătul, desnădăjduiește, e ca nebunul care zice, că nu este Dumnezeu! Și nici nu poate fi pe acest pământ un chin mai mare, decât viața necredincioșilor: a trăi departe de Dumnezeu, și prin urmare sub jugul apăsător și ticălos al păcatelor, în luptă necurmată cu sine însuși, fără vr'o bucurie adevărată în inimă, fără mângăerea sfintelor taine, fără mângăerea cărților sfinte, fără ajutorul rugăciunii... Ce altceva este necredinciosul așadară, decât lăpădătura cerului și a pământului?

Iubiți Creștini! Atârnă numai dela noi, ca să fim asemenea celor credincioși și să ne ferim de a cădea în greșala necredincioșilor. Deci nu perdeți încrederea în atotputernicia lui Dumnezeu, ci nădăjduiți întru dânsul! Și dacă cercetându-vă lăuntru vostru, veți afla, că credința voastră de până acum nu a fost

destul de tare: iată oara a bătut, pocăiți-vă și credeți! Întoarceți-vă iarăș la Dumnezeu vostru, alungați din inimile voastre toată îndoiala și faceți loc credinții adevărate, credinții tari și neclătite! Prin această veți depărtă dela voi izvorul năcazurilor, vă veți bucură de liniștea sufletească, ce o au toți credincioșii, și veți duce aici pe pământ o viață liniștită, o viață fericită, pentru că ați aflat împărăția lui Dumnezeu, care este — în inimile voastre. Această viață nouă, plină de fericire și îndestulare sufletească însă va fi numai începutul adevăratei vieți, al adevăratei fericiri, carea nu va avea sfârșit în societatea sântilor ingeri și a dreptilor, cari din veac bine au plăcut lui Dumnezeu. Amin.

Ioan M. Surlașiu.

Lecțiuni din Religieune

Învierăa lui Lazar

Aprofundare. Momente cultural-istorice: Mormintele erau afară de cetăți la câmp, numai regi și profesii se înmormântau în cetăți. Ca morminte se alegeau mai ales vizuini sau caverne firești sau și scobite și săpate anume, iară aceste încât se puteă în grădini, cari erau atât de iubite și în vieață, sau sub umbra arborilor, câte odată și pe dealuri. De oarece însă locurile desfătate arboroase și grădinile nu erau proprietate comună, pentru aceea cei mulți, mai ales avuții, aveau cripte familiare.¹ Pentru cei săraci și pentru străini erau cimiterii comune. Cavernele, cari serveau de morminte, precum și criptele artificioase, se închideau, astupându-se intrarea cu o lespede mare.² — Murind cineva într'o familie, ceilalți plângând și tânguindu-se îi sărutau fața, cu sărutarea cea mai de pe urmă. O datorință sacră de pietate pentru consângenii sau amicii rămași era, de a închide cu mâna lor iubitoare gura și ochii mortului. Cadavrele se înbalsamsu³ astfel: se învăleau în pânză (giolgi)

¹ Într'un mormânt de acest fel a fost pus și Mântuitorul.

² Încă din vechime era datină a se ridică deasupra mormintelor *monumete* de poatră cioplită, eară mai târziu și *mancolee* ornate cu piramide și diferite embleme. — După legea mosaică atingerea de morminte necurătea pe om, pentru aceea se văruiau ele cu var sau cu altă culoare deschisă, ca să fie de departe văzute. După captivitatea babilonică, din pietate căutau Iudeii a înnoi mormintele profesilor și ale altor bărbați sânti. Pe timpul lui Hristos fariseii îngrijau de aceasta cu zel, pentru a-și arăta reverința cătră profeți și și așa să treacă în ochii poporului de foarte cucernici și aspri păzitori ai legii. În timp de ploi se spălă și se negrea fața mormintelor, ei deci le văruiau din nou, atât pentruca să fie curate cât și ca trecătorii văzându-le de departe să le încunjure, ca nu cumva atingându-se de ele să se necurătească. Dar fiindcă toate acestea nu le făceau din adevărată religiozitate, ci mai mult pentru ca să fie laudați de oameni, le zicea Mântuitorul: „*Vai vouă cărturarilor și fariseilor fătarnici, că zidiți mormintele profesilor...*” etc. (Mt. 23, 27, 29, 30).

³ La Egipteni se prepara cadavrul în 3 moduri, dintre cari numai unul este cunoscut. După cele ce ne referese Herodot, un preot-medic înseamnă într'o parte sub coastă locul, unde avea să se spintece mortul, după care venea altul de-l și spinteca, retragându-se însă cu o cea mai mare grabă, fiind fugărit de cei de față cu pietrii, ca un profanator al cadavrului. Alți preoți-medici după spintecare scoteau măruntaiele, spălau corpul cu apă, apoi cu vin de dactile și-l ungeau pe dinafară și pe dinlăuntru cu rășină (sau asfalt dela Marea-Moartă), cu smirnă, casia și sodă (natru). Tot aceasta o făcea

sau se înfășa și fiecare membru al corpului în deosebi cu fașe de pânză. Pe lângă acestea se mai legau mâinile și picioarele cu legători, iar capul cu o măramă. La cadavru se puneau și diferite arome, mai ales smirnă și oleu. În mormântărea se întâmplă îndată după repausare⁴. Mortul se ducea pe o *ducătoare* la mormânt, petrecut de ai săi și de amici cu plâns și bocete. Adese ori se luau la conducte funebrele bocitoare plătite și muzici.

Isus merge la mormânt, și poruncește să se redice peatra. Atunci Marta îl face atent, că cadavrul a început a trece în putrejune, și deci orice ajutor acum e zădarnic. Prin aceasta ea tradează, că credința sa iarăș s'a micșorat, și în inima ei a intrat îndoiala. De aceea Isus o muștră cu blândețe și o îndeamnă să creadă cu tărie, căci numai așa va putea vedea „mărirea lui Dumnezeu”, puterea dumnezească care se va manifesta înviind pe Lazar. „Deci ridicară...” = surorile ascultă de cuvintele Mântuitorului, ce dovedește că au redobândit tăria credinții. Isus după ridicarea petrii nu cere, ca Dumnezeu să-i dea putere a săvârși fapta, ci mulțamește pentru aceasta, fiindcă în lăuntru său mai înainte se rugase și a fost ascultat. (Isus cere dela Tatăl putere a face minuni pentrucă, deși este el vieață, totuș nimic nu face fără Tatăl, ci dela Tatăl; unitatea voinții apare în supunerea Fiului la cuvântul Tatălui). El mulțamește *cu voce* (pentru ascultarea rugăciunii ce o zice în sine), ca să audă cei de față, că el vorbește cu Dumnezeu, și să vază, că Dumnezeu îl ascultă, că Dumnezeu e Tatăl său. După aceasta săvârșește minunea rostind: „Lazăre, vino afară!” Și atotputernica lui Dumnezeu, ce o are Isus, face cu puțință cele ce se păreau cu neputință, mortul îl aude, ascultă, se ridică, umblă, sufletul iarăș s'a întors în corpul ruinat, moartea a trebuit să redea prada sa, unul mai puternic a învins pe cel mai puternic de pe pământ, și pe Lazar la redat iarăș vieții și surorilor lui⁵. Credința surorilor (și a lui Lazar) și a învățăcelilor lui Isus e tare ca stânca, ei cred, că Isus e Fiul lui Dumnezeu, și mulți dintre Jidovi cred, că Isus din Nazaret e Mesia cel făgăduit de Dumnezeu protopărinților în rai... pentrucă lucrurile ce le-au văzut astăzi sunt prea minunate, ne mai auzite, dumnezești. Unii dintre Jidovi, însă grăbesc a aduce cele întâmplăte la cunoștința fariseilor din Ierusalim (cari veghează curățenia religiei evreești); aceștia nu voiau bine lui Isus, și,

și cu căpățina, din care mai întâiu scoteau creerii prin nări cu un instrument de fer. În urmă înfășurând fiecare madular în deosebi, ear după aceea și corpul întreg cu fașe de pânză, se pune cadavrul într'un sicriu de lemn de sicomor, scobit pe dinafară în chipul omului, și se așeza la locul de înmormântare sau se păstra chiar și acasă prin mai mulți secolii. Modul acesta de preparare a cadavrelor costa multe spese și ținea timp îndelungat 30—40 zile. Așa fuseseră preparate în Egipt cadavrele patriarhilor Iacob și Iosif. — Mai târziu Evreii îmbalзамu cadavrele într'alt chip (vezi mai sus). (Onciul, Arheologia biblică).

⁴ După exemplul Persilor.

⁵ După o tradiție veche la *Epifane* (Haeres. 66, 34). Lazar era de 30 de ani, când a fost înviat din morți și să fi mai trăit 30 de ani; s'ar fi retras cu sora sa Marta în Galia și a predicat evangelia în Marsilia.⁶

nefacând această arătare, se temeau să nu vie în prepus că sunt partizani de ai lui Isus; ei numai astfel cred să-și liniștească conștiința, căci nu pot crede ca Isus să lucreze cu putere dumnezească, ci-l înfățișează ca sacrileg, care a desgrogat cadavrul; ei îndreptățesc cuvântul din parabola bogatului nemilos-tiv : „Măcar mort de ar învia, ei tot nu ar crede“.

Varietăți

Personale. În 16 și 17 l. c. s'au ținut în Buda-pesta ședințele reprezentățiunii fundațiunii Gojdu, la cari ședințe a participat și P. S. S. D. Episcop diecezan *Nicolae Popea*. Tot în decursul acestei săptămâni au ținut ședințe delegațiunea congresuală în cauza Mănăstirilor. Î. P. C. S. D. Arhimandrit-vicear *Filaret Musta* a luat parte la aceste ședințe.

Din dieceză. Duminică la 13 Martie a. c. a avut loc introducerea d-lui Grigorie Vasilescu de administrator parohial în comuna Bogolîn, protopresbiteratul Mehadiei, prin Părintele Constantin Dure, care cu această ocaziune a ținut o cuvântare de introducere pătrunzătoare.

Despărțământul Caransebeș al Reuniunii învătătorești își va țineă adunarea sa Joi la 24 Martie v. în Caransebeș.

Mulțămită publică. Consorțiul funcționarilor monarhiei austro-ungare din loc a dăruit Internatului pedagogic diecezan suma de 60 cor. ca jutor pe anul școl. 1904/5, pentru care faptă nobilă se exprimă mulțămăta noastră și pe această cale. — Caransebeș, 17 Martie, 1905. *Patriciu Drăgălina* directorul institutului pedagogic, *Petru Buzera*, prefectul internatului.

Provocare!

În înțelesul legii comerciale se provoacă toți creditorii societății comerciale pe acții „Verendineana“ în Verendin, ca în termen de 6 luni să înainteze direcțiunii pretenziunile lor.

Verendin în 1 Martie 1905. 3—3 [9]

Direcțiunea

Concurse

Pentru ocuparea postului de cassar la **Tipografia și Libraria diecezană** din Caransebeș se escrie concurs cu termen de concurgere până la 21 Martie (3 Aprilie) 1905.

Salariul împreunat cu acest post este 800 cor. cu litere: opt sute coroane la an.

Reflectanții sunt poftiți a-și înaintă petițiunile lor subsemnatei administrațiunii.

Caransebeș în 3/16 Martie 1905.

Administrațiunea
Tipografiei și Librăriei diecezane.

3—3 [10]

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Chesinți**, protopresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu această parohie sunt:

1. Una sesiune par. constătătoare din 30 jug. pământ.
2. Un intravilan parohial.
3. Birul și stola uzuată dela parohieni.
4. Întregirea dotațiunei dela sat, după cvalificațiunea alegândului preot.

Dela recurenți se recere cvalificațiune pentru parohii de cl. I. cu aceea observare, că întru cât nu vor fi recurenți cu cvalificațiune de cl. I, vor fi admiși și recurenți cu cvalificațiune de cl. II.

Recurenții sunt avizați, ca recursurile lor instruite cu documentele de cvalificațiune recerută și adresate Comitetului par. din Chesinți, până la termenul sus-indicat, să le subștearnă subscrisului protopresbiter Voicu Hamsea în Lipova (Lippa), iar în vre-o Duminică ori sârbătoare să se prezenteze în sânta biserică din Chesinți, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Chesinți 13/26 Faur 1905.

3—3 [7]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Voicu Hamsea, protopresbiter

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor ddo 31 Iulie 1904 Nr. 829 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan la parohia de clasa II din **Banloc**, protopresbiteratul Ciacovei, pe lângă neputinciosul preot Petru Cherla cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constătătoare din 31 jugere 112 stăjeni □, după care are alesul să plătească dările.

2. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare și din birul parohial uzitate.

3. Fiind sesiunea parohială exarândată pe anul economic 1904/1905, capelanul alegând va primi în bani partea, ce i-se cuvine pe acest au după sesiune.

Capelanul este îndatorat a împlini toate funcțiunile preoțești în și afară de biserică precum și agendele scripturistice oficioase la însărcinarea preotului neputincios și în atârnare dela dânsul.

4. Conform ordinațiunii Venerabilului Consistor ddo 21 Octomvrie 1904 Nr. 3725, B. capelanul alegând este îndatorat a împlini toate funcțiunile și agendele parohiei preotului Teodor Petcu pe lângă $\frac{1}{3}$ parte din toate venitele parohiei lui având a-și plăti toate dările după a treia parte din sesiune.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursurile lor, instruite conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Banloc, Oficiului protopresbiterat din Ciacova.

Totodată sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, iar aceasta numai

cu prealabila incuviințare a protopresbiterului tractual, însă nici decum în ziua de alegere.

Dat din Ședința comitetului parohial ținută în 2 Ianuarie 1905. 2—3 [12]

Teodor Petcu

preot și preș. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Nicolae Ioan

not. com. par.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddtto 24 Ianuarie 1905 Nr. 925 B ex 1903 devenind vacantă în urma morții regretatului preot Ilie Panciovan, parohia de clasa II-a din **Voivodint**, protopresbiteratul Vârșetului, prin aceasta se escrie concurs pentru postul de paroh al acestei comune cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 32 jugere pământ arător.
3. Celelalte venite preoțești legale și uzitate.

Concurenții au a subșterne petițiile, instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. ort. român al Vârșetului, în Buziaș.

În fine concurenții sunt poțitiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sărbătoare în s. biserică din Voivodint, spre a-și arată dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual. 2—3 [13]

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: Ioan Pepa, adm. protopresbiteral

Feriți-vă de falsificate!

Iosif Hazi Barbu, Lugos

oferă

— pentru trebuințe bisericesti —

Vin roșu vechiu de Ménes

1 litru 80 cr. — Un butoiu de 4 litri 3 fl. 20 cr.

Vin roșu de Szilas

1 litru 56 cr. — un butoiu de 4 litri 2 fl. 24 cr.

La cumpărări de 4 litri, butoiul e gratis.
Trimis franco cu poșta cu 36 cr. mai mult.

 Feriți-vă de falsificate!

„Severineana“

Societate comercială pe acții, Caransebeș,

Recomandă pentru sf. sărbători ale Paștilor

Lumini pentru biserică prima calitate cu prețuri foarte reduse.

Vin roșu vechiu de Carlovit, garantat curat pentru trebuințele bisericesti.

~~~~~ 1 litru 50 cruceri ~~~~~

Oleu de ars, Smirna, Tămăie și altele în calitatea cea mai bună, cu prețurile cele mai moderate.

Lacul-Keil

(Keil-Lack)

excelentă materie de văpsit podelele de lemn moale.

Lustrul alb „Keil“ pentru mese de spălat 45 cruceri.

Pasta cerată „Keil“ pentru parchete 60 cruceri,

Lacul de aur „Keil“ pentru cadre 20 cruceri,

Vicsul „Keil“ pentru podele 45 cruceri,

Lacul „Keil“ pentru pălării de paie în toate colorile.

se află totdeauna în abundență la:

3—8 [11]

H. Perlfaster și Fiul în Caransebeș.

În Librăria diecezană

— din Caransebeș —

să primește

un învățacel

din familie bună și care are cel puțin 3 clase gimnaziale ori civile.

Administrațiunea

Tipografiei și Liurării
diecezane Caransebeș

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Octomvrie 1904

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Orșova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	P. I—III	A. I—II	M. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	M. I—III	P. I—III	A. I—III	P. I—II
815	830	280	.	650	1130	p. Budapesta	s. 1250	715	.	.	125	740
170	531	802	.	520	433	s. Timișoara-Josefin	p. 803	945	.	.	754	153
210	615	815	.	734	443	p. Timișoara-Josefin	s. 753	743	.	705	733	112
346	823	924	.	901	546	s. Logoj	p. 646	616	.	507	620	1131
843	.	.	.	202	Joia	s. Buziaș-Bâi	p. Mercuria	.	.	.	.	639
740	.	.	.	1252	și	s. M. Ilie	p. și	150	.	.	310*	720
.	150	150	.	310*	Duminea	p. M. Ilie	s. Duminea	.	.	1152	1252	744
.	602	602	.	639	neca	p. Buziaș-Bâi	s. neca	843	.	.	.	202
402	831	929	.	918	547	p. Logoj	s. 644	611	.	502	609	1123
511	s. 941	1015	.	1023	626	p. Caransebeș	s. 602	518	.	p. 400	521	1024
711	.	.	411	1221	.	p. Domașnia-Cornia	s.	333	1057	.	414	844
735	.	1209	450	1247	.	p. Jablanța	s.	302	1014	.	349	810
800	.	1230	543	110	828	p. Băile-Erculane	s.	233	858	.	327	733
828	.	1256	639	138	859	s. Orșova	p. 315	156	735	.	258	655

* Dela Margira

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

M. I—III.	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	M. I—III.
.	830	230	650	1010	.	p. Budapesta g. de vest	s. 125	710	740	715	715	125
.	531	802	520	.	815	s. Timișoara-Josefin	p. 751	930	153	945	945	731
830	846	605	1000	215	826	p. Timișoara-Josefin	s. 657	917	130	805	725	715
843	858	617	1012	227	838	s. Chișoda	p. 645	905	118	753	712	702
s. 1030	s. 1021	.	520	.	552	p. Buziaș-Bâi	s. 1030	.	.	1025	p. 552	p. 520
.	.	618	1013	228	838	p. Chișoda	s. 644	904	117	751	.	.
.	.	645	1040	255	904	s. Jebel	p. 616	837	1249	724	.	.
.	.	930	.	453	Banloc:	s. Boca	p. 518	Ciacova	1015	520	.	.
.	.	.	.	1015	1010	p. Boca	s. 930	.	453	.	.	.
.	.	650	1044	300	905	p. Jebel	s. 614	834	1242	716	.	.
.	.	701	1056	312	917	s. Voitec	p. 602	823	1230	704	.	.
.	.	810	.	404	1015	s. Gataia	p. 508	.	1127	602	.	.
.	.	950	.	618	1155	s. N.-Bocșa	p. 340	.	951	410	.	.
.	.	340	.	951	410	p. N.-Bocșa	s. 950	.	618	1155	.	.
.	.	508	.	1127	602	p. Gataia	s. 810	.	404	1015	.	.
.	.	707	1101	317	921	p. Voitec	s. 555	820	1222	656	.	.
.	.	808	1217	433	1021	s. Vêrșet	p. 451	716	1118	555	.	.
.	.	1250	.	123	.	s. Timiș-Cubin	p. .	330	.	140	.	.
.	.	1220	.	952	.	s. Panciova	p. .	341	.	200	.	.
.	.	341	.	.	.	p. Panciova	s. .	1220	.	952	.	.
.	.	330	.	.	.	p. Timiș-Cubin	s. .	1250	.	1023	.	.
.	.	818	1232	443	1029	p. Vêrșet	s. 443	706	1113	545	.	.
.	.	845	103	514	1053	s. Jasenova	p. 414	637	1044	515	.	.
.	.	1120	.	722	1255	s. Oravița	p. 225	.	820	315	.	.
.	.	256	.	1042	.	s. Anina	p. .	.	444	1055	.	.
.	.	.	844	1055	.	p. Anina	s. .	.	.	1046	.	.
.	.	.	820	315	.	p. Oravița	s. .	1120	.	722	.	.
.	.	851	110	.	1058	p. Jasenova	s. 408	630	1036	505	.	.
.	.	925	150	.	1135	s. Baziaș	p. 328	550	959	430	.	.

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orie nt-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosesc și p. = pleacă.